

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) เพื่อศึกษาความรู้ความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคมะเร็งเต้านมและการตรวจเต้านมด้วยตนเอง โดยมีวิธีวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรคือ นักศึกษาหญิงชั้นปีที่ 1 - 4 ที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในภาคการศึกษาที่ 1 พ.ศ. 2542 จำนวน 8789 ราย

จำนวนตัวอย่างคือ นักศึกษาหญิงทุกคณะ ชั้นปีที่ 1 - 4 ที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 8789 ราย แล้วนำมากำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางเลือกกลุ่มตัวอย่างให้ได้ค่าความเชื่อมั่นที่ระดับ .05 ต้องได้จำนวนตัวอย่างเท่ากับ 368 ราย (ภาควิชาประเมิณผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2537, หน้า 35) โดยที่จำนวนนักศึกษาหญิงในแต่ละคณะมีจำนวนนักศึกษาไม่เท่ากัน ดังนั้นจึงต้องใช้วิธีการหากลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิในแต่ละคณะโดยใช้สูตรดังนี้

$$n_h = (n / N) N_h$$

โดยที่

$$n_h = \text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง}$$

$$N = \text{จำนวนประชากรทั้งหมด}$$

$$N_h = \text{จำนวนตัวอย่าง}$$

$$n = \text{จำนวนประชากรของกลุ่มนักศึกษาหญิงแต่ละกลุ่มสาขา}$$

แบ่งนักศึกษาหญิงออกเป็น 3 กลุ่ม

โดยกลุ่มที่ 1 คือกลุ่มนักศึกษาหญิงสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ หมายถึง นักศึกษาหญิงที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในคณะแพทยศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะเทคนิคการแพทย์และ คณะพยาบาลศาสตร์ 4 ชั้นปี มีจำนวนนักศึกษาหญิงทั้งหมด 2367 ราย คำนวณได้จำนวนตัวอย่างสุขภาพ 99 ราย

กลุ่มที่ 2 นักศึกษาหญิงสาขาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี หมายถึง นักศึกษาหญิงที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในคณะวิทยาศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์และคณะอุตสาหกรรมเกษตร ทุกชั้นปี มีนักศึกษาหญิง 2299 ราย คำนวณได้จำนวนตัวอย่าง 96 ราย

กลุ่มที่ 3 นักศึกษาหญิงสาขาวิทยาศาสตร์สังคม หมายถึง นักศึกษาหญิงที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในคณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะบัญชีและบริหารธุรกิจ คณะศึกษาศาสตร์และคณะวิจิตรศิลป์ ทุกชั้นปี มีนักศึกษาหญิง 4123 ราย คำนวณได้จำนวนตัวอย่าง 173 ราย

หาจำนวนตัวอย่างของนักศึกษาหญิงในแต่ละคณะ ดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนประชากรและจำนวนตัวอย่างในแต่ละคณะ

สาขาวิชา	คณะ	ประชากร	จำนวนตัวอย่าง
สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ	คณะแพทยศาสตร์	378	16
	คณะสัตวแพทยศาสตร์	99	4
	คณะทันตแพทยศาสตร์	199	8
	คณะเภสัชศาสตร์	364	15
	คณะเทคนิคการแพทย์	588	25
	คณะพยาบาลศาสตร์	739	31
	รวม	2367	99
สาขาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี	คณะเกษตรศาสตร์	554	24
	คณะอุตสาหกรรมและการเกษตร	202	8
	คณะวิทยาศาสตร์	1220	51
	คณะวิศวกรรมศาสตร์	323	13
	รวม	2299	96
สาขาวิทยาศาสตร์สังคม	คณะเศรษฐศาสตร์	238	10
	คณะศึกษาศาสตร์	796	33
	คณะบริหารธุรกิจ	643	27
	คณะมนุษยศาสตร์	1517	64
	คณะศิลปกรรมศาสตร์	166	7
	คณะสังคมศาสตร์	763	32
	คณะบริหารธุรกิจ	643	27
	รวม	4123	173
รวมประชากรทั้งหมด		8789	368

จากนั้นใช้วิธีสุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มแบบมีระบบ (Systematic Sampling) โดย

1. เลือกนักศึกษาหญิงทุกคณะ
2. แต่ละคณะจะมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามที่คำนวณได้เท่ากับ n ราย
3. กำหนดตัวเลขเรียงลำดับตัวแทนหน่วยตัวอย่าง โดยเรียงตั้งแต่ เลขที่ 0 ไปจนถึง

ตัวเลขสุดท้าย

4. รวบรวมขอบข่ายของนักศึกษาหญิงในแต่ละชั้นปี แต่ละคณะ ที่ต้องการศึกษามีเท่ากับ N ราย

5. คำนวณหาอันตรภาคชั้น หรือช่วงของแต่ละชั้นปีของแต่ละคณะจะได้ช่วงออกมา

$$N/n = I$$

6. ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างหน่วยแรกจากหมายเลขที่กำหนดไว้ โดยวิธีการสุ่มแบบง่ายจากหน่วยแรกจนถึงหน่วย I จะได้กลุ่มตัวอย่างแรก

7. สุ่มตัวอย่างหน่วยต่อไป โดยห่างจากหน่วยเดิม ช่วงละ I จนครบจำนวนที่ต้องการโดยทำไปในแต่ละคณะ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย

1.1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาหญิง ได้แก่ อายุ ระดับชั้นปี ข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์การรับรู้และแหล่งข้อมูลที่ทำให้ความรู้เรื่องโรคมะเร็งเต้านมและการตรวจเต้านมด้วยตนเอง

2. แบบวัดความรู้เรื่องโรคมะเร็งเต้านมและการตรวจเต้านมด้วยตนเอง เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาคำรา วารสาร และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ลักษณะแบบทดสอบเป็นแบบปลายปิด 17 ข้อ ประกอบด้วย

2.1 ความรู้เกี่ยวกับโอกาสเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการเกิดโรคจำนวน 3 ข้อ

2.2 ความรู้เกี่ยวกับอาการของโรค จำนวน 4 ข้อ

2.3 ความรู้เกี่ยวกับการตรวจวินิจฉัย การรักษาและการพยากรณ์โรค จำนวน

3 ข้อ

2.4 ความรู้เกี่ยวกับการตรวจเต้านมด้วยตนเอง จำนวน 7 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนน

ในแต่ละข้อจะมีคำตอบให้เลือกตอบ ผู้ตอบเลือกตอบได้คำตอบเดียว ถ้าตอบตรงกับข้อเฉลยจะได้ 1 คะแนน ถ้าตอบไม่ตรงกับข้อเฉลยจะได้ 0 คะแนน

เกณฑ์การแปลผลคะแนน

คะแนนความรู้เรื่องโรคมะเร็งเต้านม เป็นคะแนนรวมจากแบบทดสอบ มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 0 คะแนน และมีค่าสูงสุดเท่ากับ 17 คะแนน ผู้วิจัยได้กำหนดระดับความรู้ของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

คะแนน 13 - 17 คะแนน หมายถึง มีความรู้ระดับดี

คะแนน 8 - 12.9 คะแนน หมายถึง มีความรู้ระดับปานกลาง

คะแนน 0 - 7.9 คะแนน หมายถึง มีความรู้ระดับต่ำ

3. แบบวัดความเชื่อด้านสุขภาพ เป็นแบบที่สร้างขึ้นโดยดัดแปลงมาจากแบบวัดความเชื่อด้านสุขภาพของแชมเปียน (Champion, 1993, pp.139 - 148) แบบวัดนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวกับความเชื่อของสตรีที่มีต่อภาวะสุขภาพ จำนวน 42 ข้อ ประกอบด้วย

3.1 การรับรู้ถึงโอกาสเสี่ยงต่อการเป็นโรคมะเร็งเต้านม จำนวน 6 ข้อ

3.2 การรับรู้ถึงความรุนแรงของโรคมะเร็งเต้านม จำนวน 6 ข้อ

3.3 การรับรู้ถึงประโยชน์ของการตรวจเต้านมด้วยตนเอง จำนวน 6 ข้อ

3.4 การรับรู้ถึงอุปสรรคในการตรวจเต้านมด้วยตนเอง จำนวน 6 ข้อ

3.5 ความเชื่อมั่นในการตรวจด้านมด้วยตนเอง จำนวน 11 ข้อ

3.6 แรงจูงใจทางสุขภาพ จำนวน 7 ข้อ

ลักษณะคำตอบของแบบวัดความเชื่อด้านสุขภาพเป็นมาตรฐานประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับคือ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ผู้ตอบมีความเชื่อหรือความรู้สึกนึกคิดตรงกับข้อความนั้นมากที่สุด
เห็นด้วย	หมายถึง	ผู้ตอบมีความเชื่อหรือความรู้สึกนึกคิดตรงกับข้อความนั้นเป็นส่วนใหญ่
ไม่แน่ใจหรือเฉย ๆ	หมายถึง	ผู้ตอบ ไม่แน่ใจว่าจะมีความเชื่อหรือความรู้สึกนึกคิดอย่างไรกับข้อความนั้น
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	ผู้ตอบมีความเชื่อหรือความรู้สึกนึกคิดไม่ตรงกับข้อความนั้นเป็นส่วนใหญ่
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ผู้ตอบมีความเชื่อหรือความรู้สึกนึกคิดไม่ตรงกับข้อความนั้นมากที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้

ถ้าตอบหมายเลข 1	ได้	1 คะแนน
ถ้าตอบหมายเลข 2	ได้	2 คะแนน
ถ้าตอบหมายเลข 3	ได้	3 คะแนน
ถ้าตอบหมายเลข 4	ได้	4 คะแนน
ถ้าตอบหมายเลข 5	ได้	5 คะแนน

เกณฑ์การแปลผลคะแนน

คะแนน ความเชื่อด้านสุขภาพ มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 1 คะแนน มีค่าสูงสุดเท่ากับ 5 คะแนน ผู้วิจัยได้แปลค่าของคะแนนตามแบบประมาณค่า (Rating Scale) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยคะแนน		ระดับความเชื่อด้านสุขภาพ
4.50 - 5.00	หมายถึง	ดีมาก
3.50 - 4.49	หมายถึง	ดี
2.50 - 3.49	หมายถึง	ปานกลาง
1.50 - 2.49	หมายถึง	ไม่ดี
1.00 - 1.49	หมายถึง	ไม่ดีมากที่สุด

4. แบบวัดพฤติกรรมการตรวจเต้านมด้วยตนเองเป็นแบบวัดที่สร้างขึ้นจากการศึกษา

คำรา และ เอกสาร ลักษณะของแบบวัดชนิดปลายปิด จำนวน 6 ข้อประกอบด้วย

4.1 ความถี่ในการตรวจเต้านมด้วยตนเอง

4.2 ..วิธีการตรวจเต้านมด้วยตนเอง

4.3 ช่วงเวลาที่สามารถตรวจเต้านมด้วยตนเอง

4.4 สาเหตุที่ไม่ตรวจเต้านมด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ

ในแต่ละข้อจะมีคำตอบให้เลือกตอบ ผู้ตอบเลือกตอบได้คำตอบเดียว ถ้าตอบตรงกับข้อเฉลยจะได้ 1 คะแนน ถ้าตอบไม่ตรงกับข้อเฉลยจะได้ 0 คะแนน

เกณฑ์การแปลผลคะแนน

คะแนนพฤติกรรมการตรวจเต้านมด้วยตนเอง มีค่าต่ำสุด เท่ากับ 0 คะแนน มีค่าสูงสุด เท่ากับ 11 คะแนน ผู้วิจัยได้กำหนดคะแนนพฤติกรรมการตรวจเต้านมด้วยตนเอง โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

คะแนน	8 - 11	หมายถึง	มีพฤติกรรมระดับดี
คะแนน	5 - 7.9	หมายถึง	มีพฤติกรรมระดับปานกลาง
คะแนน	1 - 4.9	หมายถึง	มีพฤติกรรมระดับต่ำ

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำและปรับปรุงแก้ไข
2. แบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว โดยผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา
3. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่ประชากรในการวิจัยครั้งนี้
4. นำแบบสอบถามที่นำไปทดลองใช้มาหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach ' s Alpha Coefficient) และ กูเดอร์ ริชาร์ดสัน (K - R 20)
 - 4.1 โดยแบบสอบถาม ความรู้เรื่องโรคมะเร็งเต้านม นำคะแนนมาหาความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร กูเดอร์ ริชาร์ดสัน (K - R 20) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบความรู้เรื่องโรคมะเร็งเต้านม เท่ากับ .65
 - 4.2 แบบสอบถามความเชื่อด้านสุขภาพ นำคะแนนมาหาความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach ' s Alpha Coefficient) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความเชื่อด้านสุขภาพ เท่ากับ .86
 - 4.3 แบบทดสอบพฤติกรรม การตรวจเต้านมด้วยตนเอง นำคะแนนมาหาความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร กูเดอร์ ริชาร์ดสัน (K - R 20) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบแบบทดสอบพฤติกรรม การตรวจเต้านมด้วยตนเอง เท่ากับ .93

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. หนังสือจากประธานกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงคณบดีทุกคณะของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัย

และขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์ของการทำวิจัย และประโยชน์ที่จะได้รับจากการทำวิจัย และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

3. เข้าศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย

4. รวบรวมข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for Windows โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
2. วิเคราะห์เปรียบเทียบโดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

(One Way Anova)